

Конституціоналізація процесу асоціації України з Європейським Союзом: теорія та практика

У монографії досліджено теоретичні та прикладні аспекти конституційно-аналізації процесу асоціації України з ЄС. Визначено сутнісні риси конституціоналізації національної правової системи та проаналізовано наднаціональний вимір процесів конституціоналізації на прикладі правопорядку ЄС.

Крізь призму теоретичних положень розкрито правову природу Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, її місце в конституційному правопорядку України, а також змістовний та імплементаційний аспекти конституціоналізації асоціації України з ЄС. Сформульовано рекомендації щодо включення процесу асоціації у контекст конституційної реформи в Україні.

Книга розрахована на широку цільову аудиторію і буде цікавою науковцям, викладачам, студентам і здобувачам наукового ступеня ВНЗ юридичного профілю, працівникам державних органів і органів місцевого самоврядування, а також усім, хто цікавиться актуальними проблемами конституційного, міжнародного публічного та європейського права.

УДК 342.4.01(477:4-6ЄС)
С84

Рекомендовано до друку Вченою радою юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 5 від 27 лютого 2017 року)

Рецензенти:

М. І. Козюбра – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри загальнотеоретичних та державно-правових наук Національного університету «Києво-Могилянська академія», суддя Конституційного Суду України (у відставці);

О. В. Батанов – доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу конституційного права та місцевого самоврядування Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України;

Ю. О. Волошин – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу теорії та практики законотворчої діяльності Інституту законодавства Верховної Ради України.

Стрельцова О. В.

С84 Конституціоналізація процесу асоціації України з Європейським Союзом: теорія та практика: монографія / за наук. ред. О. В. Марцеляка. – К.: Алерта, 2017. – 532 с.

ISBN 978-617-566-436-0

У монографії досліджено теоретичні та прикладні аспекти конституціоналізації процесу асоціації України з ЄС. Визначено сутнісні риси конституціоналізації національної правової системи та проаналізовано наднаціональний вимір процесів конституціоналізації на прикладі правопорядку ЄС. Крізь призму теоретичних положень розкрито правову природу Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, її місце в конституційному правопорядку України, а також змістовний та імплементаційний аспекти конституціоналізації асоціації України з ЄС. Сформульовано рекомендації щодо включення процесу асоціації у контекст конституційної реформи в Україні.

Книга розрахована на широку цільову аудиторію і буде цікавою науковцям, викладачам, студентам і здобувачам наукового ступеня ВНЗ юридичного профілю, працівникам державних органів і органів місцевого самоврядування, а також усім, хто цікавиться актуальними проблемами конституційного, міжнародного публічного та європейського права.

УДК 342.4.01(477:4-6ЄС)

ISBN 978-617-566-436-0

© Стрельцова О. В., 2017
© Видавництво «Алерта», 2017

ЗМІСТ

Перелік умовних скорочень	6
Вступ	8

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕНОМЕНУ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ

1.1. Концепт «конституціоналізації» та методологічний інструментарій його дослідження	15
1.1.1. Конституціоналізація: доктринальні підходи до розуміння і визначення поняття.....	15
1.1.2. Методологія дослідження конституціоналізації як особливого правового процесу	52
1.2. Сутнісні та змістовні характеристики конституціоналізації національної правової системи.....	61
1.2.1. Конституція, конституціоналізм, конституціоналізація: взаємозв'язок і взаємовплив	61
1.2.2. Сутнісні риси конституціоналізації національної правової системи.....	77
1.2.3. Структурно-змістовний механізм конституціоналізації національних систем права і законодавства	88

РОЗДІЛ 2

НАДНАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР

ПРОЦЕСІВ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ

(НА ПРИКЛАДІ ПРАВОПОРЯДКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ)

2.1. Наднаціональний аспект доктринального обґрунтування категорії «конституціоналізація».....	96
2.1.1. Наднаціональність як феномен сучасного права	96
2.1.2. Конституційні ознаки, притаманні Європейському Союзу	109
2.1.3. Наднаціональна конституціоналізація європейського права.....	136
2.2. Особливості угод про асоціацію між Європейським Союзом і третіми країнами	147
2.2.1. Правова природа і конституційні підстави укладання асоціативних угод між Європейським Союзом та третіми країнами.....	147

2.2.2. «Покоління» угод про асоціацію між Європейським Союзом та третіми країнами.....	169
2.3. Вплив угод про асоціацію на конституціоналізацію правопорядків країн – партнерів Європейського Союзу.....	197

РОЗДІЛ 3

ПЕРЕДУМОВИ ТА ПРАВОВІ ПІДСТАВИ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

3.1. Геополітичні, соціально-економічні та ідеологічні фактори конституціоналізації процесу асоціації України з Європейським Союзом	218
3.2. Система конституційно-правового регулювання відносин між Україною та Європейським Союзом.....	267
3.3. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом та її місце в конституційному правопорядку України	299

РОЗДІЛ 4

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АСОЦІАЦІЇ ТА ПОДАЛЬШОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

4.1. Встановлення і розвиток асоціативних відносин між Україною та Європейським Союзом у контексті конституційної реформи в Україні	337
4.1.1. Періодизація процесу конституційного реформування в Україні	337
4.1.2. Конституціоналізація асоціативних відносин між Україною та ЄС як складова конституційної реформи в Україні	359
4.2. Змістовна конституціоналізація процесу асоціації України з Європейським Союзом	370
4.2.1. Правові засади змістовної конституціоналізації процесу асоціації України з Європейським Союзом	370
4.2.2. Основні складові конституційної системи правосуддя, до яких були внесені зміни і доповнення у процесі конституційної реформи 2016 р. (судова система, статус суддів, основи правосуддя, суміжні інститути правосуддя, Конституційний Суд України)	377

4.3. Імплементативна конституціоналізація процесу асоціації України з Європейським Союзом.....	423
4.3.1. Конституційне закріплення проєвропейського вектору зовнішньополітичної діяльності України	423
4.3.2. Конституційні положення щодо імплементативі міжнародних договорів у національний правопорядок та їх вплив на впровадження Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.....	428

РОЗДІЛ 5

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

5.1. Адаптація національного законодавства до «acquis» ЄС – визначальний напрям конституціоналізації процесу асоціації України з Європейським Союзом.....	450
5.1.1. Співвідношення понять «гармонізація» та «адаптація» права і законодавства	450
5.1.2. Зовнішні та внутрішні способи адаптації законодавства України до «acquis» ЄС	459
5.1.3. Реалізація положень Угоди про асоціацію щодо адаптації законодавства України до «acquis» ЄС.....	471
5.2. Організаційний механізм забезпечення асоціації України з Європейським Союзом	479
5.2.1. Інституційна, функціональна та процедурна складові механізму конституціоналізації асоціативних відносин між Україною та Європейським Союзом.....	479
5.2.2. Конституційний Суд України.....	481
5.2.3. Загальні суди.....	490
5.2.4. Інші державні органи, що забезпечують процес асоціації України з Європейським Союзом	497
Висновки	516

[Перейти на сайт →](#)